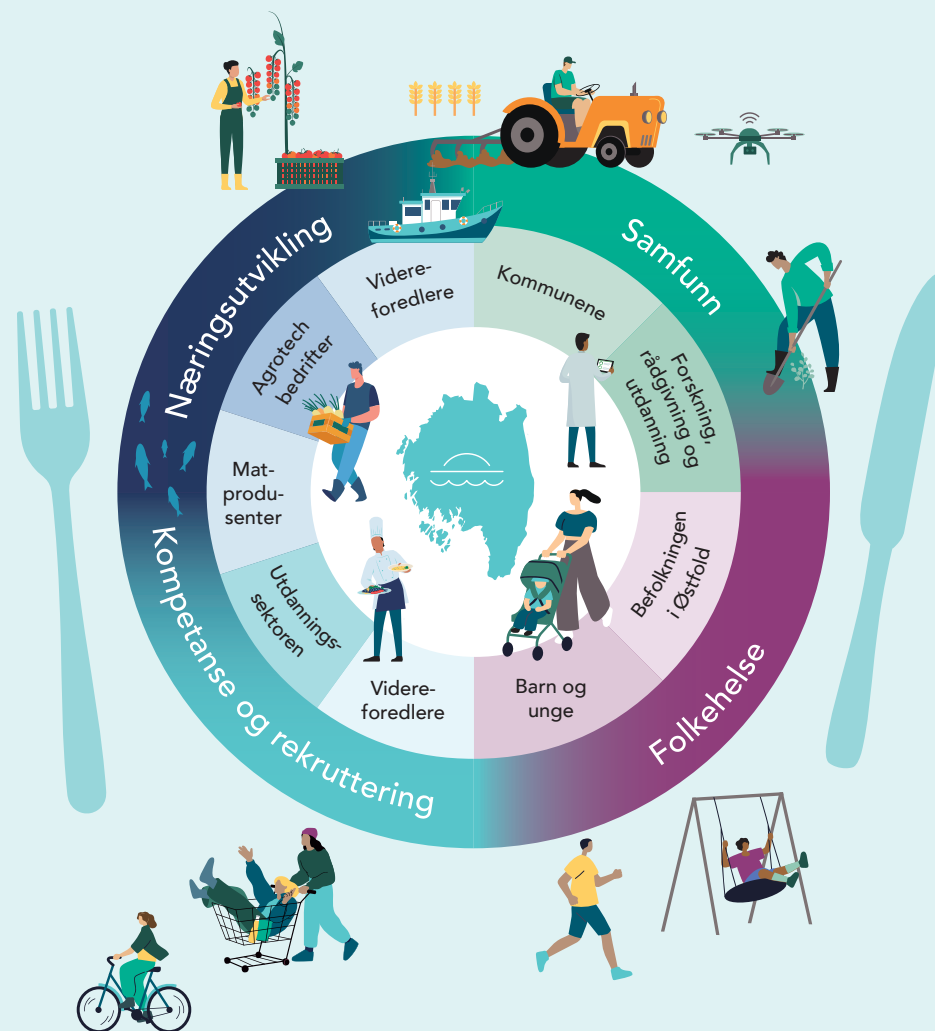

Handlings- program

Matfatet Østfold
2026 - 2029

Mat og samfunn

Innsatsområde
og strategi ↓

Beskrivelse av tiltak ↓

Hvem er tiltaket
rettet mot ↓

Ansvarlig og
interessenter/
samarbeidspartnere ↓

➤
Øke matberedskap,
selvforsyning og
redusere matsvinn
➤

Støtte etablering og styrking av beredskapslagre for matkorn, førkorn, såkorn og andre lager-råvarer

Støtte satsinger som utnytter ledige driftsbygninger

Støtte initiativer som bidrar til halvering av matsvinn i offentlige institusjoner innen 2030

Støtte tiltak for å øke bevissthet om matsvinn gjennom kampanjer og undervisning

Initiere samarbeid mellom matprodusenter og allmennnyttige organisasjoner for redistribusjon av overskuddsmat

Stimulere til økt bruk av lokalprodusert mat i offentlige institusjoner, som skoler, sykehjem og kantiner

Støtte initiativer til felles distribusjons-løsninger for lokale produsenter for økt forbruk og salg av lokalprodusert mat (samordnet varedistribusjon o.l.)

Tilrettelegge for økt bruk av matavfall til energiproduksjon i biogassanlegg, resirkulering av biorest og støtte satsinger som utnytter restressurser fra matproduksjonen

Støtte prosjekter innen marine næringer (Lavtrofiske arter som sekkdyr, blåskjell, tang, tare)

Kommuner,
organisasjoner

Kommuner og
andre offentlige
institusjoner

Kommuner og
andre offentlige
institusjoner

Kommuner,
organisasjoner

Kommuner,
organisasjoner,
bedrifter, fagmiljøer,
rådgivningstjenester

Hvaler kommune,
bedrifter, forskning
og utvikling

Østfold fylkeskommune,
Partnerskapet for landbruk

Østfold fylkeskommune,
kommunene

Østfold fylkeskommune,
kommunene

Østfold fylkeskommune

Bedrifter

Østfold fylkeskommune

Mat og samfunn

Innsatsområde og strategi ↓

Beskrivelse av tiltak ↓

Hvem er tiltaket rettet mot ↓

Ansvarlig og interessenter/ samarbeidspartnere ↓

Styrke arbeidet med utvikling av god jordhelse, frøberedskap og ha et tydelig jordvern

Styrke rådgivning og støtte til ulike aktiviteter som fremmer jordhelse og karbonbinding. Støtte aktiviteter som fremmer økt omlegging til økologisk produksjon

Støtte tiltak som stimulerer til økt bruk av kompost og sirkulering av organiske ressurser i landbruket

Styrke arbeidet med jordvern i fylket. Støtte initiativer til kommunale jordvern-strategier (se til Råde kommune)

Følge opp og inkludere Soil Manifesto og 4-promille-initiativet i arbeidet med en handlingsplan for jordhelse og karbonbinding

Organisasjoner, foreninger, rådgivningstjenester, forskning og utvikling

Østfold fylkeskommunes egne midler

Kommuner

Østfold fylkeskommune

Kommuner, organisasjoner, offentlige institusjoner og fagmiljøer

Østfold fylkeskommune, Statsforvalteren

Gi befolkningen kunnskap om bærekraftig matproduksjon og god dyrkingskompetanse →

Etablere en handlingsplan for urbant landbruk som del av kompetanseheving og beredskap

Støtte tiltak som styrker urbant landbruk og dyrkings-initiativer, og som styrker kunnskap om bærekraftig matproduksjon og dyrkingskompetanse i befolkningen, herunder kunnskap om regional og lokal matkultur og mathistorie

Kommuner, organisasjoner, offentlige institusjoner, skoler, museer og foreninger

Østfold fylkeskommune, Statsforvalteren

Mat og folkehelse

Innsatsområde og strategi ↓

Mobilisere og samordne aktører på tvers av samfunnssektorer for å utvikle omgivelser som fremmer sunne, tilgjengelige, attraktive og enkle matvalg for hele befolkningen

Fremme sunne og bærekraftige matvaner hos barn og unge, gjennom samhandling mellom hjem, barnehage og skole

Beskrivelse av tiltak ↓

Etablere et tverrsektorielt samarbeid mellom offentlige virksomheter, frivilligheten og andre relevante aktører for å utvikle og prøve ut løsninger som styrker sunne og bærekraftige matomgivelser i offentlige arenaer

Sikre at nasjonale retningslinjer for mat og måltider er kjent og i bruk i barnehager og skoler, i samarbeid med hjemmene. Tiltaket omfatter kompetanseheving, bruk av praktiske læringsarenaer som skolehager, gårds- og sjømataktiviteter, samt videreutvikling av kantiner og måltidsordninger for å styrke sunne, trygge og bærekraftige mattilbud

Hvem er tiltaket rettet mot ↓

Barnehager, skoler, arbeidsplasser, institusjoner og offentlige rom

Barnehager og skoler

Ansvarlig og interessenter/ samarbeidspartnere ↓

Østfold fylkeskommune, kommuner, barnehager, skoler, KS, Statsforvalteren, akademia, Inspiria, frivilligheten og andre relevante aktører og fagmiljøer

Østfold fylkeskommune, kommuner, barnehager, skoler, KS, Statsforvalteren, akademia, Inspiria, frivilligheten og andre relevante aktører og fagmiljøer

Mat og folkehelse

Innsatsområde og strategi ↓

Beskrivelse av tiltak ↓

Hvem er tiltaket rettet mot ↓

Ansvarlig og interessenter/samarbeidspartnere ↓

Fremme etterlevelse av nasjonale kostråd gjennom økt tilgjengelighet og attraktivitet av sunne alternativer i befolkningen
→

Styrke tilgjengeligheten og attraktiviteten av sunne matvalg i offentlige arenaer gjennom utvikling av standarder for mat- og drikketilbud i tråd med nasjonale kostråd og støtte til relevant kompetanse- og utviklingsarbeid

Barnehager, skoler og offentlige virksomheter

Østfold fylkeskommune, kommuner, barnehager, skoler, KS, Statsforvalteren, akademia, Inspiria, frivilligheten og andre relevante aktører og fagmiljøer

Redusere sosiale forskjeller i kosthold gjennom målrettede tiltak og universelle strategier
→

Innføre og videreutvikle universelle og målrettede ordninger, som gratis eller forbedrede skolemåltider, samt styrke ressursutnyttelse og matsikkerhet i samarbeid med frivilligheten og matsentraler

Barn og unge i skoler og barnehager, samt de som lever i familier med lav inntekt

Østfold fylkeskommune, kommuner, barnehager, skoler, KS, Statsforvalteren, frivilligheten, matsentraler, akademia, Inspiria og andre relevante aktører og fagmiljøer

Integrere kosthold som en del av det samlede bærekraftsarbeidet på tvers av samfunnssektorer

Utvikle bærekraftige matsystemer i fylket gjennom miljøsertifisering av kantiner, klimavennlig menyutvikling, reduksjon av matsvinn og styrking av lokale mat- og distribusjonsløsninger, inkludert økt bruk av lokale og bærekraftige råvarer

Offentlige virksomheter, kantiner og lokale mat- og distribusjonsaktører

Østfold fylkeskommune, kommuner, offentlige virksomheter, lokale matprodusenter og -aktører, distributører, Miljøfyrtårn/sertifiseringsorganer, KS, Statsforvalteren, frivilligheten, matsentraler og andre relevante aktører og fagmiljøer

Mat, kompetanse og rekruttering

**Innsats-
område
og strategi ↓**

Beskrivelse av tiltak ↓

**Hvem er tiltaket
rettet mot ↓**

**Ansvarlig og
interessenter/
samarbeidspartnere ↓**

Bidra til kompetanse i alle ledd fra produksjon til forbruker

Styrke rekruttering til naturbruk, fiske og fangst, restaurant- og matfag, f.eks. ved etablering av tverrfaglig forum, gjennomføre kampanjer og arrangementer samt bruke eksisterende og nye tiltak

Barn og unge skal få kunnskap og ferdigheter om mat, ernæring og matproduksjon i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Initiere et samarbeid mellom offentlige og private aktører for å utvikle et regionalt kompetansesenter for mat i Østfold, med Kalnes videregående skole som foretrukken lokalisering. Senteret skal bidra til: kompetanseheving i hele verdikjeden, tettere kobling mellom utdanning, forskning og næring, utvikling av nye produkter og produksjonsformer samt økt rekruttering til matfagene

Elever i grunnskole, videregående skole og lærlinger
Studenter på fagskole og høyere utdanning

Kommune, Østfold fylkeskommune, akademia, private aktører

Styrke rekruttering til matproduksjon i Østfold ved å øke yrkenes attraktivitet gjennom bedre lønnsomhet og anseelse

Ved å fremme kompetanse som igjen bidrar til økt lønnsomhet i volum og kvalitetsproduksjon gis det bedre grunnlag for økt økonomi

Aktører/bedrifter i bransjen (f.eks Norsk Landbruksrådgiving)

Kompetansegivende aktører/bedrifter i matbransjen

Mat, kompetanse og rekruttering

**Innsats-
område
og strategi ↓**

Beskrivelse av tiltak ↓

**Hvem er tiltaket
rettet mot ↓**

**Ansvarlig og
interessenter/
samarbeidspartnere ↓**

Støtte bransjenes
egne kompetanse-
hevingstiltak

Etablere etterspurte kompetansehevende tiltak som
gir deltakerne oppdatert fagkunnskap,
spisskompetanse og direkte erfaringsdeling

Bransje/aktører
lokalmat, grundere,
Agrotech,
Kornprogrammet

Bransjene selv,
Østfold fylkeskommune

Tverrfaglig
samarbeid mellom
landbruket,
næringsmiddel-
industri, skoleverket
og andre aktører

Etablere et samarbeidsforum for utvikling av næring
Intensivere jakten på læreplasser
Flere antall faglærte
Iverksette Fagbrev i Industriell matproduksjon

Bransje,
Østfold
fylkeskommune,
lærling og faglært

Samarbeidsforum og
Østfold fylkeskommune

Etablere
kompetansetilbud
innen fagområdene
selvforsyning og
beredskap

Det er behov for ulike tilbud til forskjellige grupperinger

Skoleverket og
befolkningen

Statsforvalteren,
Østfold fylkeskommune,
kommune

Mat og nærings- utvikling

Innsatsområde og strategi ↓	Beskrivelse av tiltak ↓	Hvem er tiltaket rettet mot ↓	Ansvarlig og interessenter/samarbeidspartnere ↓
Stimulere til verdiskaping i matproduksjonen og utvikling av jordbruk og næringsmiddelindustri	Mobilisere til økt produksjon av grønnsaker, frukt, bær, matkorn og planteproteiner Mobilisere aktører og initiativer for utvikling av nye produksjoner og næringer Stimulere til utvikling og bruk av alternative distribusjonskanaler for lokal mat Bidra til industriell symbiose og sirkulær ressursbruk i næringsmiddelindustrien	Matprodusenter, interesseorganisasjoner	Østfold fylkeskommune, Statsforvalteren
Stimulere til verdiskaping i matproduksjonen og utvikling av jordbruk og næringsmiddelindustri	Etablere en tilskuddsordning for marine prosjekter som fremmer bærekraftige alternativer til tradisjonelt fiske og trål	Matprodusenter, interesseorganisasjoner	Østfold fylkeskommune, Statsforvalteren
Legge til rette for nyskaping og teknologiutvikling i matproduksjonen	Stimulere til utvikling og implementering av ny teknologi og innovative løsninger i hele verdikjeden for matproduksjon	Bedrifter, matprodusenter, rådgivning, bransje, fagmiljøer	Østfold fylkeskommune

Mat og nærings- utvikling

Innsatsområde
og strategi ↓

Beskrivelse av tiltak ↓

Hvem er tiltaket
rettet mot ↓

Ansvarlig
og interessenter/
samarbeidspartnere ↓

Bidra til økt
produksjon,
utvikling og bruk
av lokalmat og
-drikke

Østfold fylkeskommune bruker muligheten som
innkjøper med mål om at 50 % av all mat som anskaffes,
er produsert i Østfold og mobiliserer aktivt for at andre
innkjøpere kan gjøre det samme

Fremskaffe kunnskap om, og tilrettelegge for mer
lokal og norskprodusert, økologisk mat i offentlige
virksomheter

Østfold
fylkeskommune,
offentlig storhus-
holdning, kommuner,
interesse-
organisasjoner,
bedrifter,
interesseorganisasjoner

Østfold fylkeskommune

